

Prof. Dr. Özcan Günergök

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Hukuk Fakültesi

Özel Hukuk Bölümü Medeni Hukuk

ABD. Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Şaban Kayıhan

İstanbul Ticaret Üniversitesi

Hukuk Fakültesi

Özel Hukuk Bölümü Ticaret Hukuku

ABD. Öğretim Üyesi

BORÇLAR HUKUKU DERSLERİ

(GENEL HÜKÜMLER)

onikilevha

İÇİNDEKİLER

ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ.....	VII
İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	IX
BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	XI
KISALTMALAR.....	XLVII

BİRİNCİ BÖLÜM **BORÇLAR HUKUKUNUN KONUSU** **KAYNAKLARI TEMEL KAVRAMLAR**

§1. BORÇLAR HUKUKUNUN KONUSU VE KAYNAKLARI	1
I. Borçlar Hukukunun Konusu	1
II. Borçlar Hukukunun Kaynakları.....	3
A. Türk Borçlar Kanunu	3
1. Genel Olarak.....	3
2. Türk Borçlar Kanunu'nun Sistematığı	4
B. Diğer Kaynaklar	5
1. Borç İlişkilerini Düzenleyen Bazı Kanunlar	5
2. Örf ve Adet Hukuku.....	6
3. Yargı Kararları.....	6
4. Öğreti	6
§2. BORÇ KAVRAMI.....	7
I. Genel Olarak	7
A. Dar Anlamda Borç.....	7
B. Borç İlişkisi.....	8
C. Borç Menfaati	10

II.	Borç İlişkisinin Nisbiliği.....	10
A.	Genel Olarak.....	10
B.	Borç İlişkisindeki Nisbi Hakların Kuvvetlendirilmesi	13
III.	Borç ve Sorumluluk.....	15
A.	Genel Olarak.....	15
B.	Sorumluluğa İlişkin Ayırımlar.....	15
1.	Şahıs ile Sorumluluk - Malvarlığı ile Sorumluluk.....	15
2.	Malvarlığı ile Sorumluluğun Kapsam Bakımından Çeşitleri.....	16
a.	Sınırsız Sorumluluk	16
b.	Sınırlı Sorumluluk.....	16
IV.	Borç ve Ödev (Külfet)	18
§3.	EDİM	20
I.	Kavram.....	20
II.	Edim Türleri	20
A.	Davraniş Biçimi Bakımından: Olumlu ve Olumsuz Edimler20	
1.	Olumlu Edimler (Müspet Edimler).....	20
a.	Kişisel edimler (Şahsi Edimler)	21
b.	Maddi Edim	21
c.	Ayırımın Önemi.....	21
2.	Olumsuz Edim.....	23
a.	Yapmama Edimi (Kaçınma Edimi)	23
b.	Katlanma Edimi	23
B.	İfa Süresi Bakımından: Anı, Sürekli ve Dönemsel Edimler ..24	
1.	Anı Edimler.....	24
2.	Sürekli Edimler.....	25
3.	Dönemli Edimler (Aralıklı Edimler)	26
C.	Bölünüp Bölüneme Açısından Bölünebilen ve Bölünemeyen Edimler	26
1.	Bölünebilen Edimler	26
2.	Bölünemeyen Edimler	26

§4. TALEP HAKKI VE ALACAK HAKKI.....	27
§5. EKSİK BORÇLAR	29
I. Kavram.....	29
II. Eksik Borç Türleri.....	30
A. Doğuştan Eksik Borçlar.....	30
1. Kumar ve Bahis Borcu	30
2. Evlenme Simsarlığı Ücreti.....	31
3. Ahlaki Ödevden Doğan Borçlar.....	32
B. Sonradan Eksik Borçlar	32
1. Zamanaşımına Uğramış Alacaklar.....	32
2. Konkordato Dışı Borçlar	34
§6. PARÇA VE ÇEŞİT BORÇLARI.....	35
I. Kavram.....	35
A. Parça Borcu	35
B. Çeşit Borcu (Tür Borcu, Nev'i Borcu)	35
II. Ayırımin Önemi.....	37
§7. SEÇİMLİK BORÇLAR	37
I. Kavram.....	37
II. Seçimlik Borçlara Benzeyen Durumlar.....	39
A. Sınırlı Çeşit Borcu.....	39
B. Edimi Değiştirme Yetkisi (Seçimlik Yetki)	39

İKİNCİ BÖLÜM
BORÇ İLİŞKİSİNİN KAYNAKLARI HUKUKİ
İŞLEMLERDEN DOĞAN BORÇLAR
SÖZLEŞMELERİN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ TEMSİL

§8. GENEL OLARAK BORÇ İLİŞKİSİNİN KAYNAKLARI.....	43
I. Genel Olarak	43
II. Sözleşmeler	44

III.	Haksız Fiiller.....	44
IV.	Sebepsiz Zenginleşme	44
V.	Culpa in Contrahendo Sorumluluğu (Sözleşme Görüşmelerindeki Kusurdan Sorumluluk)	45
A.	Genel Olarak.....	45
B.	Sözleşme Öncesi Kusurla Verilen Zararda Sorumluluğun Dayanağı.....	47
§9.	İRADE SERBESTİSİ.....	49
I.	Genel Olarak	49
II.	Sözleşme Özgürlüğünün Görünüm Şekilleri.....	50
A.	Sözleşme Yapma Özgürlüğü.....	50
1.	Genel Olarak.....	50
2.	İstisna: Sözleşme Yapma Zorunluluğu	50
a.	Kamu Hukuku Kaynaklı Sözleşme Yapma Zorunluluğu	50
b.	Özel Hukuk Kaynaklı Sözleşme Yapma Zorunluluğu	51
aa.	Kanundan Kaynaklanan Sözleşme Yapma Zorunluluğu.....	51
bb.	Dürüstlük Kuralından Kaynaklanan Sözleşme Yapma Zorunluluğu	51
cc.	Ön Sözleşme	52
aaa.	Genel Olarak	52
bbb.	Ön Sözleşmenin Şekli	53
ccc.	Ön Sözleşmenin Hüküm ve Sonuçları	54
B.	Sözleşmenin Diğer Tarafını Belirleme Özgürlüğü	55
C.	Sözleşmenin İçerisini Belirleme Özgürlüğü.....	55
D.	Sözleşmenin Tipini Belirleme Özgürlüğü	55
E.	Sözleşmeyi Değiştirme ve Sona Erdirme Özgürlüğü	57
III.	Sözleşme Özgürlüğünün Sınırları ve Sınırların Aşılmasının Yaptırımı	57
A.	Sözleşme Özgürlüğünün Sınırları.....	57
1.	Emredici Hukuk Kurallarına Aykırılık.....	57

2. Ahlaka Aykırılık.....	59
3. Kamu Düzenine Aykırılık	60
4. Kişilik Haklarına Aykırılık.....	61
5. İmkânsızlık	63
6. Şekle Aykırılık.....	64
B. Sınırların Aşılmasının Sonuçları	64
§10. HUKUKİ İŞLEMDEN (SÖZLEŞMEDEN) DOĞAN BORÇLAR.....	65
I. Hukuki İşlem Kavramı.....	65
II. Hukuki İşlemenin Hukuki Olaylar ve Hukuki Fiiller Alanındaki Konumu.....	65
A. Hukuka Aykırı Fiiller.....	66
B. Hukuka Uygun Fiiller	66
1. Duygu Açıklamaları.....	66
2. Görüş (Tasavvur) Açıklamaları	67
3. İrade Açıklamaları.....	67
a. Hukuki İşlemler.....	67
b. Hukuki İşlem Benzeri Fiiller.....	68
c. Maddi Fiiller	69
III. Hukuki İşlemlerin Türleri	69
A. İşlemenin Tarafları Bakımından: Tek Taraflı ve Çok Taraflı Hukuki İşlemler	70
1. Tek Taraflı Hukuki İşlemler	70
2. Çok Taraflı Hukuki İşlemler	71
a. İki Taraflı Hukuki İşlemler: Sözleşmeler	71
aa. Genel Olarak.....	71
bb. Sözleşmelerin Borç Yüklenen Taraflar Açısından Ayırımı	72
aaa. Tek Tarafa Borç Yükleyen sözleşmeler	72
bbb. İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmeler	72

aaaa. Tam İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmeler: Sinallagmatik Sözleşmeler	72
bbbb. Eksik İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmeler	73
b. Kararlar	74
c. Ortak İşlemler (Müşterek İşlemler)	75
B. Malvarlığına Etkisi Bakımından Hukuki İşlemler	76
1. Borçlandırıcı İşlemler.....	76
2. Kazandırıcı İşlemler	77
3. Tasarruf İşlemleri (Harcama İşlemleri).....	78
4. Etkilerini Doğurdukları An Açısından Hukuki İşlemler.	81
§11. SÖZLEŞMENİN KURULMASI.....	82
I. Tarafların Uyuşması	82
A. Genel Olarak.....	82
B. Esaslı Noktalarda Uyuşma Zorunluluğu ve İkinci Derecedeki Noktalar	83
1. Esaslı Noktalar.....	83
2. İkinci Derecedeki Noktalar.....	85
C. Şekle İlişkin Kuralların Saklı Olması.....	87
II. ÖNERİ (İCAP)	87
A. Öneri Kavramı, Unsurları ve Öneriye Davet.....	87
1. Öneri	87
2. Öneriye Davet	90
B. Önerinin Bağlayıcılığı, Bağlayıcılığının Süresi, Geri Alınması ve Ölümün veya Ehliyetin Yitirilmesinin Etkisi	93
1. Önerinin Bağlayıcılığı	93
2. Bağlayıcılığın Süresi.....	93
a. Süreli Öneri.....	93
b. Süresiz Öneri	94
aa. Hazır Olanlar Arasında	95
bb. Hazır Olmayanlar Arasında	96

3. Önerinin Geri Alınması.....	98
4. Ölümün veya Ehliyetin Yitirilmesinin Etkisi	100
a. Önerenin Ölümü veya Ehliyetini Yitirmesi.....	100
b. Önerinin Muhatabının Ölümü veya Ehliyetini Yitirmesi.....	101
III. KABUL.....	102
A. Kavram ve Unsurları.....	102
B. Örtülü Kabul	105
C. Kabulün Şekli	106
D. Kabulün Hükmü	106
E. Kabulün Geri Alınması.....	107
F. Ölümün veya Ehliyetin Yitirilmesinin Etkisi	107
§12. GENEL İŞLEM KOŞULLARI.....	108
I. Genel Olarak	108
A. Yasal Düzenleme İhtiyacının Nedeni.....	108
B. Terim Tercihi ve Tanım	108
C. Genel İşlem Koşullarının Uygulanma Alanı.....	109
D. Genel İşlem Koşullarının Unsurları	111
II. Genel İşlem Koşullarına Bağlıan Hukuki Sonuçlar	112
A. Bağlayıcılık Denetimi: Yazılmamış Sayılma	112
1. Açıkça Bilgilendirme ve Karşı Tarafın Kabulü Olmaması Durumu:	113
2. Sözleşmenin Niteliğine ve İşin Özelliğine Yabancı Genel İşlem Koşulları.....	114
B. İçerik Denetimi: Dürüstlük Kuralına Aykırı Koşullar.....	115
C. Yorum Kuralı	117
D. Değiştirme Yasağı	117
E. Yazılmamış Sayılmanın Sözleşmeye Etkisi	118
§13. İLAN YOLUYLA ÖDÜL SÖZÜ VERME	118
I. Genel Olarak	118
II. Hukuki Niteliği	119

III.	KOŞULLARI	119
A.	Bir Sonucun Gerçekleşmesi.....	119
B.	Genele Yoneltilmiş Olma.....	119
C.	Ödül Sözü Verme İlan Yoluyla Gerçekleştirilmelidir	120
IV.	SONUÇLARI	120
V.	Ödül Sözünden Cayma veya Sonucun Gerçekleşmesini Engelleme.....	121
VI.	Ödüllü Yarışma	122
§14.	SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ.....	123
I.	Genel Olarak	123
II.	Şeklin Türleri.....	124
A.	Kaynağına Göre Şekil	124
1.	Genel Olarak.....	124
a.	Yasal Şekil (Kanuni Şekil)	124
b.	İradı Şekil.....	124
2.	Yasal Şeklin Türleri	125
a.	Yazılı Şekil.....	125
aa.	Genel Olarak.....	125
aaa.	Adı Yazılı Şekil.....	126
bbb.	Özel Yazılı Şekil.....	126
ccc.	Resmi Yazılı Şekil.....	127
bb.	Yazılı Şeklin Unsurları	129
aaa.	Metin.....	129
bbb.	İmza.....	132
aaaa.	Genel Olarak İmza.....	132
bbbb.	Elektronik İmza	134
b.	Sözlü (Şifahi) Şekil	136
B.	Doğrulukları Hukuki Etkiye Göre Şekil.....	136
1.	Geçerlilik Şekli	136
2.	İspat Şekli.....	137
§15.	HUKUKİ İŞLEMLERİN (SÖZLEŞMENİN) HÜKÜMSÜZLÜĞÜ	139

I.	Genel Olarak	139
II.	Hükümsüzlük Halleri.....	139
A.	Yokluk.....	139
B.	Kesin Hükümsüzlük.....	140
C.	İptal Edilebilirlik (İptal Kabiliyeti)	142
D.	Eksiklik (Noksanlık): Tek Taraflı Bağlamazlık (Askıda Hükümsüzlük).....	144
E.	Nisbi Etkisizlik	146
III.	Kısmi Hükümsüzlük	146
§16. AŞIRI YARARLANMA (GABİN)	149
I.	Genel Olarak	149
II.	Koşulları	149
A.	Objektif Unsur: Edimler Arasında Açık Oransızlık.....	149
B.	Sübjektif Unsur: Açık Oransızlığın Kanunda Sayılan Sebeplere Dayanması.....	152
1.	Zor Durumda Kalma	152
2.	Düşüncesizlik.....	153
3.	Deneyimsizlik.....	153
III.	Hükümleri.....	153
A.	Zarar görenin Başvurabileceği Seçenekler.....	153
B.	Süre	154
C.	Aşırı Yararlanmanın Sözleşmenin Geçerliliğine Etkisi.....	155
§17. İRADE BOZUKLUKLARI	157
I.	Genel Olarak	157
II.	Yanılma	157
A.	Genel Olarak.....	157
B.	Yanılmanın Esası Sayıldığı Durumlar	158
1.	Esaslı Sayılan Açıklama Yanılmaları.....	158
a.	Sözleşmenin Niteliğinde Yanılma.....	158
b.	Sözleşmenin Konusunda Yanılma	158
c.	Kişinin Kimliğinde Yanılma.....	159

d. Kişiinin Niteliğinde Yanılma.....	159
e. Mikarda Önemli Ölçüde Yanılma	159
2. Saikte Esaslı Yanılma: Temel Yanılması.....	160
C. İletmede Yanılma	162
D. Yanılmanın Hüküm ve Sonuçları.....	163
1. Genel Olarak.....	163
2. Yanılmada Dürüstlük Kuralları	165
III. Aldatma	166
A. Genel Olarak.....	166
B. Aldatmanın Koşulları.....	167
1. Aldatma Eylemi (Fiili)	167
2. Aldatma Kasti	168
3. Nedensellik Bağı	169
C. Üçüncü Kişinin Aldatması	169
D. Tazminat	170
E. İspat Yükü	172
IV. Korkutma (İkrah)	172
A. Genel Olarak.....	172
B. Korkutmanın Koşulları.....	173
1. Sözleşmenin Tarafına veya Yakınlarına Yönelmiş Tehlike.....	173
2. Tehlikenin Ağır ve Yakın Olması	173
3. Korkutmanın Hukuka Aykırı Olması	174
4. Nedensellik Bağı	175
C. Tazminat	176
D. Üçüncü Kişinin Korkutması.....	176
E. İspat Yükü	178
V. İrade Bozukluğunun Sonuçları	178
§18. İRADE İLE İRADE AÇIKLAMASI ARASINDAKİ UYUMSUZLUK: ÖZELLİKLE MUVAZAA	180
I. Genel Olarak	180

II.	Tek Taraflı Yaratılan İrade ve İrade Açıklaması Uyumsuzluğu	180
A.	Zihni Kayıt	180
B.	Latife Beyanı (Şaka)	181
III.	İrade ve İrade Açıklaması Arasında İki Taraflı Yaratılan Uyumsuzluk: Muvazaa	182
A.	Kavram.....	182
B.	Muvazaanın Çeşitleri	182
1.	Mutlak Muvazaa	183
2.	Nisbi Muvazaa	183
C.	Muvazaanın Hukuki Sonuçları.....	184
1.	Genel Olarak.....	184
2.	Muvazaanın İspatı.....	186
D.	İyi Niyetin Korunması: Yazılı Borç Tanımması.....	189
E.	İnançlı İşlem ile Muvazaanın Karşılaştırılması	189
§19.	SÖZLEŞMENİN YORUMLANMASI VE TAMAMLANMASI	192
I.	Sözleşmenin Yorumlanması	192
II.	Sözleşmenin Tamamlanması.....	194
§20.	BORCUN SEBEBİ VE SEBEBİ GÖSTERİLMEKSİZİN BORÇ TANIMASI: SOYUT BORÇ İKRARI.....	195
I.	Kavram ve Koşulları.....	195
II.	Niteligi	196
§21.	AŞIRI İFA GÜÇLÜĞÜ (EMPREVİZYON)	198
I.	Genel Olarak	198
II.	Türk Borçlar Kanunu m. 138 Hükmünün Uygulanma Koşulları	202
A.	Olağanüstü Durumun Varlığı	202
B.	Olağanüstü Durumun Öngörülememesi.....	203
C.	Borçlunun Kusuru Bulunmaması.....	203

D. Sözleşmenin Yapıldığı Sırada Mevcut Olguların Dürüstlük Kuralına Aykırı Düşecek Şekilde Borçlunun Aleyhine Değişmiş Olması	203
E. Borcun Henüz İfa Edilmemiş ya da Yasal Haklar Saklı Tutularak İfa Edilmiş Olması	204
III. Borçluya Tanınan Haklar	205
§22. TEMSİL	208
I. Genel Olarak	208
II. Temsilin Türleri	210
A. Kaynağına Göre: İradi Temsil-Kanuni Temsil.....	210
1. İradi Temsil	210
2. Kanuni Temsil	210
B. Hakkın Kullanılış Şekline Göre: Doğrudan Temsil- Dolaylı Temsil.....	210
1. Doğrudan Temsil	210
2. Dolaylı Temsil.....	211
III. Doğrudan Temsilin Koşulları.....	212
A. Temsil Yetkisi.....	212
B. Temsil Olunan Adına Hareket Edilmiş Olması	212
IV. Temsil Yetkisi.....	214
A. Genel Olarak.....	214
B. Temsil Yetkisinin Verilmesi.....	216
1. Temsilciye Yönltilen Tek Yanlı İrade Açıklaması ile Temsil Yetkisi Verilmesi.....	216
2. Temsil Yetkisinin Dışa Açıklanması	217
3. Temsil Yetkisinin Şekli	217
C. Temsil Yetkisinin Kapsamı.....	218
1. Genel Olarak.....	218
2. Temsilcinin Kendisiyle İşlem Yapması ve Çifte Temsil	219
3. Birden Fazla Kişiye Temsil Yetkisi Verilmesi.....	221
D. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi.....	222

1.	Sona Erme Sebepleri.....	222
a.	Kendiliğinden Sona Erme.....	223
aa.	Kanun Gereği Kendiliğinden Sona Erme	223
bb.	Diğer Kendiliğinden Sona Erme Halleri	224
b.	İradi Sona Erme.....	224
2.	Sona Ermeye Bağlanan Hukuki Sonuçlar	225
a.	Temsilcinin Sona Ermeyi Bilmemesi Durumu.....	226
b.	Temsilcinin Sona Ermeyi Bilmesi Durumu.....	227
aa.	İradi Sona Erme ya da Kısıtlama	227
bb.	Kendiliğinden Sona Erme Durumu	228
V.	Yetkisiz Temsil.....	229
A.	Genel Olarak.....	229
B.	Yetkisiz Temsile Bağlanan Hukuki Sonuçlar	230
VI.	Saklı Hükümler	232

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BORÇ İLİŞKİSİNİN HÜKÜMLERİ

§23. İFA.....	233	
I.	İfa Kavramı, İfanın İşlevi ve Hukuki Niteliği.....	233
A.	İfa Kavramı.....	233
B.	İfanın İşlevi.....	234
C.	İfanın Hukuki Niteliği.....	234
II.	İfanın Unsurları.....	235
A.	İfanın Tarafları.....	236
1.	Şahsen İfa Zorunluluğu Bulunmaması	236
a.	Üçüncü Kişinin İfası.....	236
b.	Üçüncü Kişinin İfa ile Alacaklıya Halef Olması.....	238
2.	İfanın Alacaklıya Yapılmasının Gerekmesi	239
B.	İfanın Konusu	240
1.	İfanın Edime Uygun Olması Zorunluluğu	240

2. Edimden Başka Şeyle İfa	240
C. Kısmi İfanın Reddedilebilirliği.....	242
D. Bölünemeyen Edimlerde İfa.....	245
1. Alacaklıların Birden Fazla Olması	245
2. Borçluların Birden Fazla Olması.....	247
E. Parça Borçlarında İfa	247
F. Çeşit (Tür, Nev'i) Borçlarında İfa	248
G. Seçimlik Borchlarda İfa	249
1. Genel Olarak.....	249
2. Seçimlik Edimlerde İmkânsızlık	249
a. Kusursuz İmkânsızlık	250
aa. Baştaki İmkânsızlık	250
bb. Sonraki İmkânsızlık	250
b. Kusurlu İmkânsızlık.....	251
aa. Seçim Hakkı Borçluda İse	251
bb. Seçim Hakkı Alacaklıda İse	251
H. Para Borçlarında İfa	251
1. Genel Olarak.....	251
2. Ülke Parasıyla Ödeme.....	253
3. Yabancı Para Üzerinden Borçlanma	253
4. Para Değerindeki Değişimlere Karşı Önlemler	256
a. Altın Değeri Kaydı	257
b. Yabancı Para Değeri Kaydı	257
c. Endekse Göre Ayarlama Kaydı	258
5. Para Borçlarında Mahsup	258
6. Para Borçlarında Faiz	260
a. Faizin Hukuki Niteliği.....	260
b. Faiz Borcunun Miktarı.....	264
aa. Anapara Borcuna Uygulanacak Faiz Oranı.....	264
bb. Temerrüt Halinde Uygulanacak Faiz Oranı	265
cc. Mevzuata Göre Faiz Oranı	266
dd. Bileşik Faiz Yasağı	269

7.	Para Borçlarında Ödemenin İspatı	270
a.	Genel Olarak.....	270
b.	Makbuz İsteme Hakkı.....	270
c.	Senedin Geri Verilmesini İsteme Hakkı.....	271
d.	Makbuz Verilmesi ve Senet İadesinden Kaynaklanan Karineler	272
aa.	Önceki Dönemlere Ait Edimlerin İfa Edilmiş Olduğu	272
bb.	Anapara İçin Verilen Makbuz	273
cc.	Senedin Geri Verilmiş Olması.....	273
III.	İFA ZAMANI.....	274
A.	Kavram.....	274
B.	İfa Zamanının Tespiti.....	275
1.	Genel Kural: Süreye Bağlanmamış Borç	275
2.	Süreye Bağlı Borç	276
a.	Belirli Vadeli İşlem	276
b.	Kesin Vadeli İşlem.....	277
3.	Sürenin Hesaplanması	279
C.	Erken İfa.....	280
D.	Vadede İfa Zamanı.....	281
IV.	İFA YERİ.....	281
A.	İfa Yerinin Önemi	281
B.	İfa Yerinin Belirlenmesi	282
1.	Para Borçları: Götürülecek Borçlar	282
2.	Parça Borçlarında İfa Yeri	283
3.	Diğer Borchlarda İfa Yeri	284
C.	İfa Yerinin Sınıflandırılması	284
1.	Alınacak (Aranacak) Borçlar	285
2.	Götürülecek Borçlar.....	285
3.	Gönderilecek (Yollanacak) Borçlar.....	286
§24.	KARŞILIKLI EDİMLERİN İFASI	287

I.	Karşılıklı Edimleri İçeren Sözleşmeler ve Edimlerin İfa Sırası	287
A.	Genel Olarak.....	287
B.	İfa Sırası.....	288
II.	Ödemezlik Def'i	289
A.	Genel Olarak Ödemezlik Def'i ve Hukuki Niteliği.....	289
B.	Ödemezlik Def'inin Koşulları.....	290
1.	Karşılıklı Borç Yükleyen Bir Sözleşme Bulunmalıdır ...	290
2.	Ödemezlik Def'i Aynı Sözleşmedeki Sadece Birbiri ile Karşılık İlişkisi Olan Edimler İçin Kullanılabilir.....	292
3.	Karşılıklı Borçlar Halen Mevcut ve Muaccel Olmalıdır	292
4.	İfayı İsteyen Taraf Daha Önce İfa İle Yükümlü Olmamalıdır.....	294
5.	İfayı Talep Eden Kendi Edimini İfa Etmiş veya İfasını Önermiş Olmalıdır.....	294
C.	Ödemezlik Def'inin Kullanılması ve Hükmü	295
III.	İfa Güçsüzlüğü Def'i (Aciz Def'i-Güvenlik Def'i)	297
A.	Genel Olarak İfa Güçsüzlüğü ve Koşulları.....	297
B.	İfa Güçsüzlüğü Def'ine Bağlanan Hukuki Sonuçlar	298
§25.	ALACAKLI TEMERRÜDÜ.....	299
I.	Kavram.....	299
II.	Alacaklı Temerrüdünün Koşulları.....	300
A.	Alacaklıya Borcun İfasının Teklif Edilmiş Olması.....	300
B.	Haklı Bir Sebep Bulunmaması	303
III.	Alacaklı Temerrüdünün İspatı	304
IV.	Alacaklı Temerrüdünün Sonuçları.....	304
A.	Borçlunun Sorumluluktan Kurtulması.....	305
1.	Tevdi Hakkı.....	305
2.	Mali Satma ve Satış Bedelini Tevdi Hakkı.....	307
3.	Dönme Hakkı	309
B.	Borçlunun Sorumluluğunun Hafiflemesi	310
V.	Alacaklı Yüzünden Borcun İfa Edilemediği Diğer Haller	310

VI. Alacaklı Yüzünden İfanın İmkânsızlaşması	311
§26. GENEL OLARAK BORÇLARIN İFA EDİLMEMESİNİN SONUÇLARI.....	312
I. Borcun İfa Edilmemesi Kavramı ve Borca Aykırılığın Çeşitleri	312
II. İfa Davası ve Cebri İcra.....	313
A. İfa (Eda) Davası.....	313
B. Cebri İcra.....	317
§27. BORCUN İFA EDİLMEMESİ HALİNDE BORÇLUNUN SORUMLULUĞU	319
I. Genel Olarak	319
A. İfanın İmkânsızlaşması: Borcun Hiç İfa Edilmemesi	319
B. Borcun Geregi Gibi İfa Edilmemesi Halinde Sorumluluk ..	321
II. Tazminat Davası.....	323
A. Genel Olarak.....	323
B. Tazminat İstememin Koşulu Olarak Zarar	324
1. Olumlu Zarar (Müspet Zarar) -Olumsuz Zarar (Menfi Zarar)	325
2. Fiili Zarar ve Yoksun Kalınan Kâr.....	328
3. Manevi Zarar	329
C. Zararın İspati ve Hesaplanması.....	330
D. Kusur	335
1. Kusura Dayalı Sözleşme Sorumluluğu ve Kusur Kavramı.....	335
a. Genel Olarak.....	335
b. Kusur Çeşitleri.....	336
2. Kusurun İspati	337
3. Sorumsuzluk Anlaşması	339
E. Nedensellilik Bağı	343
F. Yardımcı Kişilerin Borca Aykırı Fiillerinden Sorumluluk ..	344
1. Genel Olarak.....	344

2. Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluğun Koşulları.....	345
a. Borçlu ile Zarara Uğrayan Arasında Bir Borç İlişkisinin Bulunması Gereği	345
b. Borcun İfası ya da Borç İlişkisinden Doğan Bir Hakkın Kullanılması Yardımcı Kişiye Bırakılmış olmalıdır.....	345
c. Borcun İfası Üçüncü Kişiye Bırakılabilir Olmalıdır	349
d. Yardımcı Kişi İfa ya da Hakkın Kullanımı Dolayısıyla Alacaklıya Bir Zarar Vermiş olmalıdır .	349
e. Borcun Bizzat Borçlu Tarafından İfa Edilmiş Olması Halinde Dahi Borçlu Zarardan Sorumlu Tutulabilir Olmalıdır.....	351
3. Yardımcı Kişinin Fiiline İlişkin Sorumluluğun Daraltıması ya da Kaldırılması	354
4. Yardımcı Kişilerin Alacaklıya Karşı Sorumluluğu	355
5. Borçlunun Yardımcı Kişiye Rücu Etmesi.....	355
§28. BORÇLUNUN TEMERRÜDÜ	356
I. Genel Olarak	356
II. Borçlunun Temerrüdünün Koşulları.....	356
A. Borcun Muaccel Olması Gerekliliği.....	357
B. İhtar	358
1. İhtarın Gerekli Olması.....	358
2. İhtarın Gerekli Olmadığı Haller	360
a. Belirli Vadeli Borçlar.....	361
b. Haksız Fiiller.....	363
c. Sebepsiz Zenginleşme.....	363
d. Dürüstlük Kuralına Göre İhtara Gerek Olmayan Haller	363
e. Tarafların Anlaşması.....	364
C. İfanın Mümkün Olması Gereği.....	364
D. Alacaklıının İfayı Kabule Hazır Olması	365

E.	Borçlunun Kusurunun Aranmaması.....	365
III.	Borçlunun Temerrüdünün Hukuki Sonuçları	365
A.	Borçlunun Temerrüdünün Genel Sonuçları	365
1.	Gecikme Tazminatı	366
2.	Beklenmedik Halden Sorumluluk.....	368
B.	Borçlu Temerrüdünün Para Borçları Bakımından Sonuçları.....	370
1.	Temerrüt Faizi	370
a.	Genel Olarak Temerrüt Faizi.....	370
b.	Temerrüt Faizi Oranı.....	376
2.	Temerrüt Faizini Aşan Zararın Tazmini (Aşkin Zarar) 378	
C.	Karşılıklı Borç Yükleyen Sözleşmelerde Borçlunun Temerrüdünün Sonuçları.....	384
1.	Genel Olarak.....	384
2.	Uygun Süre Verilmesi	386
3.	Süre Verilmesinin Gerekli Olmadığı Haller.....	390
a.	Süre Verilmesinin Etkisiz Olması	390
b.	Borcun İfasının Alacaklı İçin Yararsız Kalması.....	390
c.	Nisbi Kesin Vadeli İşlem Bulunması	392
4.	Alacaklarının Seçimlik Hakları	393
a.	Aynen İfa ve Gecikme Tazminatı.....	397
b.	Aynen İfadan Vazgeçme ve Olumlu Zararın Giderilmesi.....	397
c.	Sözleşmeden Dönme	398
aa.	Dönmenin Hukuk Niteliği	399
aaa.	Klasik Dönme Görüşü.....	399
bbb.	Aynı Etkili Dönme Görüşü (İstihkak Teorisi)	400
ccc.	Dönüştüm Görüşü (Yeni Dönme Görüşü)	401
bb.	Dönme Halinde İstenebilecek Tazminat.....	402
5.	Sürekli Borç İlişkilerinde Temerrüt ve Fesih.....	403

6. Kısmi Temerrüt.....	404
------------------------	-----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BORÇLARIN SONA ERMESİ VE
ZAMANAŞIMI

§29. BORÇLARIN SONA ERMESİ	407
I. GENEL OLARAK.....	407
II. Asıl Borca Bağlı Borçların Sona Ermesi	408
III. İbra.....	410
IV. Yenileme	413
A. Genel Olarak.....	413
B. Yenilemenin Koşulları.....	414
1. Mevcut Bir Borç Bulunmalıdır.....	414
2. Yeni Bir Borç Kurulmuş Olmalı	415
3. Yenileme İradesi ile Hareket Edilmiş Olmalıdır	416
C. Yenilemenin Hükümleri	416
D. Cari Hesaplara İlişkin Durum	417
V. Alacaklı ve Borçlu Sıfatlarının Birleşmesi	418
A. Genel Olarak.....	418
B. Birleşmenin Hükümleri.....	418
VI. Sonraki İfa İmkânsızlığı.....	419
A. Genel Olarak.....	419
B. İmkânsızlığa Bağlanan Hukuki Sonuçlar.....	421
1. Genel Olarak.....	421
a. Kusursuz İmkânsızlık	421
b. Kusurlu İmkânsızlık.....	422
2. Alacaklıya Bildirme Yükümlülüğü	423
3. Kaim Değerlerin Durumu.....	423
C. Kısmi Kusursuz İmkânsızlık	425

VII. Takas	426
A. Genel Olarak.....	426
B. Takasın Hukuki Niteliği.....	427
C. Takasın Koşulları	428
1. Tarafların Birbirinden Alacaklı Olması (Karşılıklı Alacaklılık)	428
2. Borçların Özdeş Olması	430
3. Alacakların Muaccel Olması	432
4. Takas Edilecek Borcun Dava Edilebilir Olması	432
5. Takastan Feragat Edilmemiş Olması.....	433
6. Takasın Kanunen Yasaklanmamış Olması	434
D. Takasın Hükümleri.....	435
§30. ZAMANAŞIMI.....	436
I. Zamanaşımı Kavramı.....	436
II. Zamanaşımı Süresi ve Hak Düşürücü Süre Ayırımı	437
III. Zamanaşımına Tabi Olan Haklar	439
IV. Zamanaşımı Süreleri	440
A. Genel Olarak.....	440
B. Türk Borçlar Kanunu m. 147'de Düzenlenen Beş Yılk Zamanaşımı Süreleri	440
C. Zamanaşımı Sürelerinin Başlangıcı ve Hesaplanması	441
1. Sürenin Başlaması.....	441
2. Zamanaşımının Hesaplanması.....	445
3. Zamanaşımının Durması.....	445
4. Zamanaşımının Kesilmesi	448
D. Sürelerin Kesinliği	453
E. Zamanaşımından Feragat	454
V. Zamanaşımının Sonuçları.....	455
A. Asıl Alacak Bakımından Zamanaşımının Sonuçları.....	455
B. Bağlı Alacaklar Yönünden Zamanaşımının Sonuçları	456

BEŞİNCİ BÖLÜM
HAKSIZ FİİLLERDEN DOĞAN BORÇLAR

§31. GENEL OLARAK HAKSIZ FİİL SORUMLULUĞU	457
I. Kavram.....	457
II. Haksız Fiil Sorumluluğunun Koşulları	458
§32. HUKUKA AYKIRI FİİL	459
I. Kavram.....	459
II. Uyulması Gereken Kuralların Kaynakları	460
III. Hukuka Aykırı Fiilin Görünüm Şekilleri	461
IV. Hukuka Uygunluk Nedenleri.....	462
A. Genel Olarak.....	462
B. Kanunun Tanıldığı Yetkinin Kullanılması.....	463
C. Zarar Görenin Rızası.....	464
D. Üstün Nitelikte Özel veya Kamusal Yarar	468
1. Üstün Nitelikte Özel Yarar	468
2. Üstün Nitelikte Kamusal Yarar.....	469
E. Haklı Savunma (Meşru Müdafaa)	474
a. Haklı savunmada bulunan kişinin veya bir üçüncü kişinin şahsına veya malına saldırrı başlamış ya da başlamak üzere olmalıdır:.....	474
b. Savunma saldırısı esnasında gerçekleşmiş olmalıdır:.....	475
c. Saldırı haksız olmalıdır:	476
d. Savunma saldırısında bulunan kişiye karşı yapılmış olmalıdır:	476
e. Savunma orantılı olmalıdır:	476
F. Zorunluluk Hali (İztirar Hali).....	477
G. Hakkını Kendi Gücüyle Koruma.....	479
§33. ZARAR.....	480
I. Genel Olarak	480
II. Zarar	481

III.	Maddi Zarar-Manevi Zarar.....	481
IV.	Maddi Zararın Nitelenmesi Bakımından Ayırımlar.....	482
A.	Fiili Zarar-Yoksun kalınan Kazanç (Kâr)	482
B.	Doğrudan Doğruya Uğrañılan Zarar- Yansıma Yoluyla Zarar	484
C.	Doğrudan Zarar-Dolaylı Zarar	484
D.	Mevcut Zarar-Gelecekteki Zarar	485
§34.	NEDENSELLİK BAĞI.....	485
I.	Nedensellik Kavramı.....	486
A.	Şart Teorisi	487
B.	Uygun Nedensellik Teorisi	487
II.	Birden Fazla Sebebin Varlığı ve Nedensellik	489
A.	Ortak Nedensellik	493
B.	Yarısan Nedensellik	494
C.	Alternatif (Seçimlik) Nedensellik	495
§35.	KUSUR	495
I.	Kusur Kavramı	496
II.	Kusurun Çeşitleri	496
A.	Kasıt.....	496
B.	İhmal	498
III.	Kusurun Ağırlığının Rolü	500
IV.	Kusurun Gerçekleşmesine Engel Olan Haller	500
A.	Ayırt Etme Gücünden Yoksunluk	500
B.	Beklenmedik Hal (Kaza).....	501
§36.	KUSURSUZ SORUMLULUK (KUSURA DAYANMAYAN SORUMLULUK).....	502
§37.	TÜRK BORÇLAR KANUNUNDA DÜZENLENEN KUSURSUZ SORUMLULUK HALLERİ.....	504
I.	Hakkaniyet Sorumluluğu.....	504
II.	Özen Sorumluluğu (Sebep Sorumluluğu)	506
A.	Adam Çalıştıranın Sorumluluğu.....	506

1. Genel Olarak.....	506
2. Türk Borçlar Kanunu m. 66 Hükmünün Uygulama Alani.....	507
3. Adam Çalıştıranın Sorumluluğu Koşulları.....	508
4. Karineler ve Kurtuluş Kanıtı	511
5. Çalıştırılana Rücu	513
6. Türk Borçlar Kanunu m. 66 ve m. 116 Hükümlerinin Karşılaştırılması	514
B. Hayvan Bulunduranın Sorumluluğu.....	515
1. Genel Olarak.....	515
2. Kapsam	515
3. Sorumluluğun Koşulları.....	517
4. Karine ve Kurtuluş Kanıtı	518
5. Hayvan Bulunduranın Rücu Hakkı.....	519
6. Hayvanın Başkasının Taşınmazına Zarar Vermesi	519
C. Yapı Malikinin Sorumluluğu	520
1. Genel Olarak.....	520
2. Sorumluluğun Koşulları	521
3. Sorumluluğun Objektifliği.....	523
4. Malikin Rücu Hakkı	523
5. Zarar Tehlikesini Önleme	524
III. Genel Tehlike Sorumluluğu	524
A. Genel Olarak.....	524
B. İşletmenin Niteliği.....	525
C. Zarar Doğmuş Olması	526
D. Sorumlu Kişi	527
§38. MOTORLU ARAÇ İŞLETENİN SORUMLULUĞU	528
I. İşleten.....	528
II. İşletenin Sorumluluğu	529
A. İşletenin Tehlike Sorumluluğuna Göre Sorumlu Olduğu Durumlar.....	529

1. Genel Olarak.....	529
2. Sorumluluğun Koşulları.....	531
B. İşletenin Olağan Sebep Sorumluluğuna Göre Sorumlu Olduğu Durumlar.....	534
C. İşletenin Kusur Esasına Göre Sorumlu Tutulduğu Durumlar.....	535
§39. GİDERİLMESİ GEREKEN ZARARIN BELİRLENMESİ....	536
I. Genel Olarak Zarar ve Tazminat.....	536
II. Zararın Belirlenmesi	537
A. Genel Olarak.....	537
B. Zararın İspati.....	538
C. Zarar Hesabında Esas Alınacak Olan Tarih	541
D. Zarar Görenin Elde Ettiği Yararların İndirilmesi: Denkleştirme	543
E. Eşyaya Gelen Zararın Hesaplanması	547
F. Kişiye İlişkin Zarar Hesabı.....	551
1. Genel Olarak.....	551
2. Bedensel Zararların Hesaplanması.....	551
a. Tedavi Giderleri	552
b. Kazanç Kaybı.....	554
c. Çalışma Gücünün Azalmasından ya da Yitirilmesinden Doğan Kayıplar	554
d. Ekonomik Geleceğin Sarsılmamasından Doğan Kayıplar.....	556
3. Ölüm Halinde Zararın Hesaplanması.....	557
a. Cenaze Giderleri	558
b. Ölümün Hemen Gerçekleşmemesi Halinde İstenebilecek Zararlar.....	558
c. Ölenin Desteğinden Yoksun Kalanların Uğradıkları Kayıplar (Destekten Yoksun Kalma Tazminatı)	559

aa.	Destek Kavramı ve Destekten Yoksun Kalanlar.....	559
bb.	Zararın Hesaplanması.....	561
§40. TAZMİNATIN BELİRLENMESİ.....	567	
I.	Genel Olarak	567
II.	Tazmin Biçiminin Belirlenmesi	567
III.	Tazminat Tutarının Belirlenmesi.....	569
A.	Genel Olarak.....	569
B.	Zarar Verenin Kusurunun Derecesi	570
C.	Tazminatın İndirilmesi	572
1.	Zarar Görenin Rızası.....	573
2.	Zarar Görenin Birlikte Kusuru (Müterafik Kusur-Bölüşük Kusur)	574
3.	Zarar Görenin Sorumlu Olduğu Diğer Etkenler	578
4.	Hafif Kusuruyla Zarar Verenin Yoksulluğa Düşecek Olması.....	579
5.	Diğer Sebepler.....	580
a.	Beklenmedik Hal	580
b.	Zarar Görenin Bünyesinden Kaynaklanan Durumlar	582
c.	Zarar Görene Yardım Ederken Zarara Neden Olma	582
D.	Artırım ve İndirim Yasağı.....	582
IV.	Tazminat Hükmüne İlişkin Bazı Durumlar	583
A.	Genel Olarak.....	583
B.	Bedensel Zararlarda Tazminat Hükmünün Değiştirilmesi ..	585
C.	Geçici Ödeme.....	586
§41. MANEVİ TAZMİNAT.....	588	
I.	Genel Olarak Manevi Tazminat.....	588
II.	Manevi Tazminat Davasının Koşulları	591
A.	Beden Bütünlüğünün İhlali ve Ölüm Halinde Manevi Tazminat	591

a.	Kusur ve olayın özellikleri:.....	592
B.	Kişilik Haklarının Zedelenmesi Halinde Manevi Tazminat	593
III.	Manevi Tazminatın Biçim ve Kapsamı.....	596
§42.	BİRDEN FAZLA KİŞİNİN AYNI ZARARDAN SORUMLU OLMASI (MÜTESELSİL SORUMLULUK)	600
I.	Müteselsil Sorumluluk Kavramı ve Sorumluluğu Doğuran Haller.....	600
A.	Müteselsil Sorumluluk Kavramı	600
B.	Müteselsil Sorumluluğu Doğuran Haller.....	601
II.	Müteselsil Sorumluluğun Hüküm ve Sonuçları	603
A.	Dış İlişki.....	603
B.	İç İlişki.....	605
§43.	TAZMİNAT DAVASI İLE CEZA YARGILAMASI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	607
§44.	HAKSIZ FİİLLERİN TABİ OLDUĞU ZAMANAŞIMI SÜRELERİ.....	611
I.	Genel Olarak	611
II.	Zamanaşımı Süreleri	613
A.	İki Yıllık Kısa Zamanaşımı Süresi	613
B.	On yıllık Uzun Zamanaşımı Süresi	617
C.	Ceza Zamanaşımı.....	619
III.	Daimi Zamanaşımı Def'i.....	624
IV.	Rücu İsteminde Zamanaşımı	625

ALTINCI BÖLÜM
SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMEDEN DOĞAN
BORÇ İLİŞKİLERİ

§45.	GENEL OLARAK SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME KURUMU VE ÖZELLİKLERİ	627
-------------	--	------------

I.	Genel Olarak Sebepsiz Zenginleşme Kurumu	627
II.	Sebepsiz Zenginleşmenin Özellikleri	629
§46. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMENİN KOŞULLARI.....	631	
I.	Genel Olarak	631
II.	SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMENİN KOŞULLARI.....	631
A.	Zenginleşme	631
B.	Zenginleşmenin Bir Başkasının Mal veya Emeğinden Olması.....	633
C.	Zenginlestiren Olay ile Zenginleşme Arasında Nedensellik Bağı Bulunması.....	634
D.	Zenginleşmenin haklı bir sebebe dayanmaması.....	635
1.	Genel Olarak.....	635
2.	Haklı Sebebe Dayanmayan Zenginleşme	636
a.	İfa Sebebiyle Gerçekleşen Sebepsiz Zenginleşme..	636
aa.	Hukuki Sebebin Geçerli Olmaması.....	637
bb.	Hukuki Sebebin Gerçekleşmemesi	638
cc.	Hukuki Sebebin Sona Ermesi.....	638
dd.	Borç Olmayan Şeyin İfası	639
b.	İfa Dışı Sebepsiz Zenginleşme	641
§47. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME DAVASI.....	642	
I.	Sebepsiz Zenginleşme Davasının Diğer Davalara Karşlaştırılması	642
A.	İstihkak Davası	642
B.	Sözleşmeden Doğan Alacak Davası.....	642
C.	Haksız Fiil Davası.....	643
D.	Vekâletsiz İş Görme.....	644
E.	Taşınır Davası	646
II.	Sebepsiz Zenginleşme Davasının Konusu ve Kapsamı.....	647
A.	Geri Verme Davasının Konusu	647
B.	Davanın (Geri Vermenin) Kapsamı	647
1.	İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin Geri Verme Borcunun Kapsamı.....	647

a.	Genel Olarak.....	647
b.	Zenginleşmenin Hesaplanması.....	650
aa.	Zenginleşme Konusunun Değeri.....	650
bb.	Ürünler ve Elde Edilen Yararlar.....	652
cc.	Kaim Değer	653
dd.	Zenginleşmeden Düşürülmesi Gereken Değerler	654
2.	Kötü Niyetli Sebepsiz Zenginleşenin Geri Verme Borcunun Kapsamı.....	655
C.	Sebepsiz Zenginleşenin Giderleri İsteme Hakkı	657
D.	Karşılıklı Borç İceren Sözleşmelerde Karşılıklı Zenginleşmelerin Geri Verilmesi.....	660
E.	Geri İstenememe	660
F.	Zamanaşımı.....	662
1.	Genel Olarak.....	662
2.	Zamanaşımı Süreleri	662
a.	Kısa Zamanaşımı Süresi.....	662
b.	Uzun Zamanaşımı.....	662
3.	İfadan Kaçınma Hakkı	663

YEDİNCİ BÖLÜM **BORÇLARIN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE ETKİSİ**

§48.	GENEL OLARAK BORÇLARIN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE ETKİSİ.....	665
§49.	ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN FİİLİNİ ÜSTLENME.....	666
I.	Genel Olarak	666
II.	Üçüncü Kişinin Fiilini Üstlenmenin Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması	668
A.	Garanti Sözleşmesi ile İlişkisi	668
B.	Kefalet ile Karşılaştırılması	669
C.	Borcun Üstlenilmesi.....	669

D. Borca Katılma	670
III. Üçüncü Kişinin Fiilini Üstlenmenin Koşulları ve Özellikleri..	670
A. Bir Edimin Üstlenilmesi	670
B. Fiili Üstlenilenin Üçüncü Kişi Olması.....	671
C. Üçüncü Kişinin Fiilini Üstlenmenin Sözleşme Olması.....	671
IV. Üçüncü Kişinin Fiilini Üstlenmenin Hüküm ve Sonuçları	672
§50. ÜÇÜNCÜ KİŞİ YARARINA SÖZLEŞME.....	676
I. Genel Olarak	676
II. Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme Tipleri.....	677
A. Eksik Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme	678
B. Tam Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme	679

SEKİZİNCİ BÖLÜM
BORÇ İLİŞKİLERİNDE ÖZEL DURUMLAR

§51. TESELSÜL	685
I. Müteselsil Borçluluk	685
A. Genel Olarak.....	685
B. Hukuki Niteliği.....	686
C. Müteselsil Borçluluğun Özellikleri	687
D. Müteselsil Borçluluğun Kaynakları.....	689
1. Hukuki İşlemle Müteselsil Borçluluğun Kurulması.....	689
2. Kanundan Doğan Müteselsil Borçluluk	690
E. Müteselsil Borçluluğun Hüküm ve Sonuçları	692
1. Alacaklı ile Borçlular Arasındaki İlişki: Dış İlişki	692
a. Alacaklının Dilediği Borçluya Başvuru Hakkı Bulunması.....	692
b. Borçluların Alacaklıya Karşı Savunma İmkânları... ..	693
aa. Ortak Def'i ve İtirazlar.....	694
bb. Kişisel Def'i ve İtirazlar.....	694

c. Borçluların Diğer Borçluların Durumunu Ağırlaşdırılamaması	695
2. Borçlular Arasındaki İlişki: İç İlişki.....	697
a. Borçluların Birbirlerine Rücu Edebilmesi	697
b. Alacaklıya Halef Olma	699
F. Müteselsil Borçluluğun Sona Ermesi.....	700
II. Müteselsil Alacaklılık	702
A. Genel Olarak Müteselsil Alacaklılık ve Alacaklıların Hukuki Durumu	702
B. Borçlunun Hukuki Durumu.....	704
§52. KOŞULLAR.....	706
I. Genel Olarak Koşul.....	706
II. Koşulun Geçerliliği	708
A. Koşul Serbestisi ve Koşula Düşman İşlemler	708
B. Geçerli Olmayan Koşullar.....	709
III. Koşulun Hüküm ve Sonuçları.....	711
A. Geciktirici Koşul Bakımından.....	711
1. Genel Olarak.....	711
2. Borçlunun Borcun İfasını Engelleyen Davranışlardan Kaçınma Yükümü.....	712
3. Koşulun Gerçekleşmesinden Önce Yapılan Koşulla Bağdaşmayan Tasarruflar	713
4. Koşul Gerçekleşmeden Önce Elde Edilen Yararlar.....	713
5. Koşulun Gerçekleşmesinden Sonraki Hüküm ve Sonuçları.....	714
B. Bozucu Koşul Bakımından	715
IV. Koşullara İlişkin Ortak Hükümler	716
§53. BAĞLANMA PARASI-CAYMA PARASI.....	717
I. Bağlanma Parası	717
II. Cayma Parası	718
§54. CEZA KOŞULU	720

I.	Genel Olarak	720
II.	Hukuki Niteliği ve Özellikleri	721
A.	Hukuki Niteliği.....	721
B.	Ceza Koşulunun Özellikleri.....	722
III.	Ceza Koşulunun Çeşitleri	723
A.	İfa Yerine İstenebilen Ceza (Seçimlik Ceza)	723
B.	İfaya Eklenen Ceza	724
C.	Dönme ve Fesih Cezası	726
IV.	Ceza Koşulunun Kusur ve Tazminatla İlişkisi	728
A.	Ceza Koşulu ve Zarar İlişkisi	728
1.	Alacakının Zarara Uğraması Koşulunun Bulunmaması	728
2.	Cezayı Aşan Zararın Talep Edilebilmesi	729
B.	Ceza Koşulu ve Kusur İlişkisi	730
V.	Cezanın İndirilmesi.....	731

DOKUZUNCU BÖLÜM
BORÇ İLİŞKİLERİİNDE TARAF
DEĞİŞİKLİKLERİ

§55. ALACAĞIN DEVRİ (ALACAĞIN TEMLİKİ)	735	
I.	Alacağın Devri Kavramı	735
II.	Alacağın Devrinin Hukuki Niteliği	737
A.	Alacağın Devrinin Bir Sözleşme Olması	737
B.	Alacağın Devrinin Bir Tasarruf İşlemi Olması.....	737
C.	Alacağın Devrinin Soyut mu Yoksa Sebebe Bağlı mı Olduğu Sorunu	738
D.	Alacağın Devri ile Devir Sözu Verme Arasındaki Farklar ...	740
III.	Alacağın Devrinin Unsurları.....	742
A.	Geçerli Bir Devir Sözleşmesi	742
1.	Genel Olarak.....	742

2. Şekil Şartı.....	742
B. Devredilen Alacak.....	745
1. Devrin Konusu.....	745
2. Alacağın Var Olması	746
3. Devir Engeli Bulunmaması	748
a. Kanun Gereği Devrin Yasak Olması	748
b. İşin Niteliği Gereği Devrin Yasak Olması	748
c. İradi Devir Yasağı ve İyi Niyetin Korunması.....	749
IV. Alacağın Devrinin Hüküm ve Sonuçları	750
A. Devrin Aslı Sonuçları.....	750
1. Alacağın Devralana Geçmesi.....	750
2. İspat Araçlarını Teslim Yükümlüğü	750
3. Devredenin Garanti Yükümlülüğü	752
a. Genel Olarak.....	752
b. Edim Karşılığı Olmayan Devir ve Alacağın Kanun Gereği Geçişinde Garanti Yükümlülüğü....	753
c. Edim Karşılığı Devirde Garanti Yükümlülüğü.....	753
d. Garanti Yükümlülüğüne Bağlanan Sonuçlar	757
e. İfaya Yönerek Devir	759
B. Devrin Yan Sonuçları	760
C. Devralan ile Borçlu Arasındaki İlişki	762
1. Borçlunun Rızasının Aranmaması ve Alacaklıya İyi Niyetle Ödeme Yapılması.....	762
2. Borçlunun Savunma İmkânları	763
3. İfadan Kaçınma ve Tevdi	764
D. Devreden ile Devralan Arasındaki İlişki.....	765
§56. BORCUN ÜSTLENİLMESİ	766
I. Genel Olarak	766
II. İç Üstlenme Sözleşmesi	766
A. Genel Olarak.....	766
B. Hüküm ve Sonuçları.....	768

III. Dış Üstlenme Sözleşmesi.....	769
A. Genel Olarak.....	769
B. Sözleşmenin Kurulması.....	770
C. Hüküm ve Sonuçları.....	772
1. Aslı sonuçlar.....	772
2. Bağlı Haklar.....	772
3. Savunmalar.....	773
D. Dış Üstlenme Sözleşmesinin Hükümsüz Hale Gelmesi	774
§57. BORCA KATILMA	775
§58. MALVARLIĞININ YA DA İŞLETMENİN DEVRALINMASI.....	776
I. Genel Olarak	776
II. Hüküm ve Sonuçları	777
§59. BİR İŞLETMENİN BİR BAŞKA İŞLETMEYLE BİRLEŞMESİ VEYA DÖNÜŞMESİ	779
§60. SÖZLEŞMENİN DEVRİ VE SÖZLEŞMEYE KATILMA	779
I. Sözleşmenin Devri	779
A. Genel Olarak.....	779
B. Sözleşmenin Devrinin Hükümleri	781
II. Sözleşmeye Katılma	781
A. Genel Olarak.....	781
B. Sözleşmeye Katılmanın Hükümleri	782
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	783